

Skattelettelser til de rigeste skal sparke gang i dansk økonomi

Med vedtagelsen af Forårspakke 2.0 vil der i 2010 blive givet store skattelettelser til de rigeste i Danmark. De rigeste får således 30 gange så meget til ekstra forbrug i 2010, som de fattigste får. Håbet fra regeringen er, at dette vil medvirke til at sætte gang i dansk økonomi. Effekten er imidlertid meget tvivlsom, fordi de rigeste er mindst tilbøjelige til at sætte gang i økonomien med øget forbrug.

af Chefanalytiker **Jonas Schytz Juul**

1. september 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Ud af de godt 17 mia. kr. husholdningerne får i skattelettelser næste år, får de ti procent rigeste over 7 mia. kr. Det svarer til over 40 procent af den samlede skattelettelse. Ser man på de 30 procent med højest indkomst, så får de samlet næsten 12 mia. kr. i skattelettelse.
- Selvom de rigeste får de største skattelettelser, er de mindst tilbøjelige til at sætte gang i økonomien ved at øge forbruget. De ti pct. rigeste får hver knap 18.000 kr. til øget forbrug næste år, mens de ti pct. fattigste hver får 600 kr.
- Regeringen forventer, at skattelettelserne samlet vil stimulere økonomien med, hvad der svarer til 0,3 pct. af BNP og vil give en beskæftigelseseffekt på 4.000 personer. Da skattelettelserne netto koster 12,7 mia. kr., svarer det til en udgift på omkring 3,2 mio. kr. pr. job. Med offentlige bygge og anlægsinvesteringer kan man imidlertid skabe langt flere jobs for færre penge.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

Tlf. 33 55 77 17

Mobil 40 25 18 34

la@ae.dk

Presseansvarlig

Janus Breck

Tlf. 33 55 77 25

Mobil 40 61 34 38

jb@ae.dk

Skattelettelser til de rigeste skal sparke gang i dansk økonomi

Regeringen har med vedtagelsen af skattelettelserne i Forårspakke 2.0 givet massive skattelettelser til næste år. Mens stort set alle skattelettelserne i Forårspakke 2.0 på omkring 30 mia. kr. træder i kraft allerede fra næste år, så bliver en stor del af finansieringen først indfaset over en årrække. I 2010 vil der derfor blive givet en nettoskattelettelse på næsten 13 mia. kr.

Da en del af finansieringen er pålagt erhvervslivet, er skattelettelsen for husholdningerne i 2010 endnu større. Samlet vil husholdningerne få en skattelettelse på over 17 mia. kr. En eventuel overvæltning af finansieringen fra erhvervene til husholdningerne vil først ske efter en årrække, og husholdningerne kan derfor se frem til massive skattelettelser i 2010. Dette er vist i tabel 1.

Tabel 1. Provenuvirkninger i 2010 af Forårspakke 2.0	
	Mia. kr.
Skattelettelse til husholdningerne	29,3
Finansiering, husholdninger	-12,2
Netto skattelettelse for husholdninger	17,1
Finansiering, erhverv	-4,4
Netto skattelettelse i alt	12,7

Anm.: Fordeling af energiafgifter på hhv. husholdninger og erhverv er baseret på baggrund af lovforslag L207 fra Skatteministeriet, jf. bilag 1. Kilde: AE på baggrund af Økonomisk Redegørelse, Maj 2009, Finansministeriet og Lovforslag L195-L207, Skatteministeriet.

Uddybning af de enkelte elementer i skattepakken er angivet i bilag 1 sidst i analysen.

En stor del af disse skattelettelser kommer primært de rigeste i samfundet til gode. Det er således regeringens håb, at de personer, der i forvejen er mest privilegerede og har flest penge at gøre godt med, vil bruge de ekstra penge fra skattelettelserne til at øge deres forbrug og derved sætte gang i dansk økonomi.

De rigeste får næsten hele skattelettelsen

Et af argumenterne for at underfinansiere skattereformen i indfasningsperioden er at forsøge at sætte gang i økonomien. En del af de ekstra penge, folk får mellem hænderne, vil gå til forbrug, hvilket hjælper med til at stimulere dansk økonomi.

Der er stor forskel på, hvor meget de enkelte grupper i samfundet får til ekstra forbrug fra skattereformen. Opdeler man befolkningen i ti lige store grupper efter størrelsen af deres indkomst, såkaldte deciler, kan man se hvor mange penge, hver enkelt indkomstgruppe får fra skattereformen i 2010.

Ud af de godt 17 mia. kr. husholdningerne får i skattelettelser, får de ti procent rigeste over 7 mia. kr. Det svarer til over 40 procent af den samlede skattelettelse. Ser man på de tre øverste deciler, dvs. de 30 procent med højest indkomst, så får de samlet næsten 12 mia. kr. i skattelettelse. Det svarer til 2/3 af den samlede skattelettelse på godt 17 mia. kr.

I den anden ende af indkomstfordelingen får de ti procent fattigste 0,2 mia. kr. i skattelettelse. Det svarer til 1,4 pct. af den samlede skattelettelse. Dette er vist i tabel 2.

Tabel 2. Samlet skattelettelse fordelt på deciler

	Samlet skattelettelse i mia. kr.	Andel af samlet lettelse i pct.
10 pct. fattigste	0,2	1,4
2	0,5	3,2
3	0,7	4,1
4	0,8	4,8
5	0,9	5,4
6	1,1	6,2
7	1,2	7,2
8	1,7	10,0
9	2,7	15,5
10 pct. rigeste	7,3	42,3
I alt	17,3	100,0

Anm.: Kun skattepligtige personer over 17 år er taget med. Beregningsforudsætninger er angivet i bilag 1.
 Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Det er altså i høj grad de rigeste i samfundet, som regeringen har delt skattelettelserne ud til. De 7,3 mia. kr., som de ti pct. rigeste i alt får, svarer til knap 18.000 kr. pr. person til ekstra forbrug i 2010. Til sammenligning får de ti procent fattigste omkring 600 kr. til ekstra forbrug i 2010.

De rigeste får altså 30 gange så meget til ekstra forbrug i 2010, som de fattigste får. Skattelettelsen pr. person i hver indkomstdecil er vist i tabel 3.

Tabel 3. Gennemsnitlig skattelettelse pr. person, deciler

	Gennemsnitlig gevinst	Gennemsnitlig bruttoindkomst
		1.000 kr.
10 pct. fattigste	0,6	58,8
2	1,3	133,9
3	1,7	172,6
4	2,0	204,6
5	2,2	244,8
6	2,6	285,7
7	3,0	327,6
8	4,1	376,5
9	6,4	447,4
10 pct. rigeste	17,6	783,8
Gennemsnit	4,2	303,6

Anm.: Som tabel 2.
 Kilde: AE på baggrund af Lovmodellens datagrundlag.

Kun en mindre del af skattelettelsen stimulerer økonomien

Ud af de samlede skattelettelser til husholdningerne næste år, er det kun en del, der vil gå til forbrug og dermed stimulere økonomien. Noget af skattelettelsen vil gå til øget opsparing og vil derfor ikke bidrage til at sætte gang i dansk økonomi.

Der er nogen forskel på, hvor stor en andel af skattelettelsen der går til forbrug afhængig af husholdningens indkomst. Jo større indkomst man har, desto mindre en del af skattelettelsen vil typisk gå til forbrug, mens en større andel bliver sparet op. Dette kan illustreres med *forbrugskvoten*, der angiver andelen af husholdningernes indkomst, der går til forbrug.

Ud fra Forbrugsundersøgelsen fra Danmarks Statistik kan de gennemsnitlige forbrugskvoter inden for forskellige indkomstgrupper beregnes. Der er en klar tendens til, at forbrugskvoterne er faldende med indkomsten. De rigeste vil altså pumpe en relativt mindre del af deres skattelettelse tilbage i samfundet i form af øget forbrug, end de fattigste vil.

Tal fra forbrugsundersøgelsen viser, at de rigeste har en forbrugskvotepå 0,77. Det betyder, at de rigeste i gennemsnit vil bruge 77 kroner for hver 100 kr., de har. De resterende 23 kr. vil gå til opsparing. De husholdninger med en samlet indkomst på mellem 300-500.000 kr. har en forbrugskvotepå 0,97 og bruger altså i gennemsnit 97 kr. for hver 100 kr., de har. De husholdninger med en lavere indkomst har ifølge forbrugsundersøgelsen et højere forbrug end deres indkomst, dvs. de har optaget lån i perioden eller brugt en evt. opsparing. I tabel 4 er de gennemsnitlige forbrugskvoter for forskellige indkomstgrupper vist.

Indkomstgruppe*	Antal personer i gruppen, 1.000 pers.	Anslået Gennemsnitlig decil**	Forbrugskvotep***
150.000 - 299.999 kr.	882	3	1,09
300.000 - 499.999 kr.	1.111	5	0,97
500.000 - 799.999 kr.	1.646	7	0,84
800.000 kr. og derover	1.455	10	0,77
Gennemsnit	-	-	0,88

* Indkomstgruppe efter husstandens samlede bruttoindkomst.

** Decil opgjort efter gennemsnitlig disponibel indkomst pr. voksen i husstanden, og er den decil, en gennemsnitsperson i gruppen vil tilhøre.

*** Forbrugskvotep er defineret som gennemsnitligt forbrug/rådighedsbeløb for indkomstgruppen.

Kilde: AE på baggrund af Forbrugsundersøgelsen 2005:2007, Danmarks Statistik.

Personer med de højeste indkomster er altså både dem, som har fået de største skattelettelser, og samtidig dem der stimulerer økonomien relativt mindst ved en indkomstfremgang. Herudover viser forbrugsundersøgelsen, at personer med de højeste indkomster har det relativt største forbrug af fritidsudstyr, underholdning og rejser samt køb af transportmidler.

Det skal bemærkes, at det er den *marginale* forbrugskvotep, der er relevant ved en skattelettelse, nemlig hvor meget man vil bruge for hver *ekstra* 100 kr., man får. Denne vil typisk ligge under den gennemsnitlige forbrugskvotep, der angiver hvor meget af den samlede indkomst, der går til forbrug. Det er dog ikke muligt at beregne den marginale forbrugskvotep ud fra forbrugsundersøgelsen.

Offentlige investeringer giver langt flere jobs for pengene

Regeringen forventer, at skattelettelserne samlet vil stimulere økonomien med, hvad der svarer til 0,3 pct. af BNP og vil give en beskæftigelseseffekt på 4.000 personer. Da skattelettelserne netto koster 12,7 mia. kr., svarer det til en udgift på omkring 3,2 mio. kr. pr. job.

OECD peger imidlertid på, at den største effekt på økonomien på kort sigt kommer ved at øge det offentlige forbrug og investeringer. Hvis man ønsker at stimulere økonomien med skattelettelser, kommer den største effekt ved at give skattelettelserne i bunden. Dette fremgår bl.a. af OECD-rapporten "Economic Outlook":

"The largest short-run impact on aggregate demand is likely to come from government spending measures, but where tax cuts are implemented they are most effective if targeted at households that are likely to be liquidity-constrained", OECD Economic Outlook, Interim Report, marts 2009.

Tabel 5 viser effekterne af øgede offentlige bygge- og anlægsinvesteringer for 10 mia. kr. i to år og effekten af skattelettelser for 10 mia. kr. i to år. Som det fremgår af tabellen, giver offentlige bygge og anlægsinvesteringer det første år en fem gange så stor beskæftigelseseffekt som skattelettelser. Selv i andet år er beskæftigelseseffekten ved brug af offentlige investeringer mere end dobbelt så stor som ved skattelettelser.

Tabel 5. Effekter af øgede offentlige investeringer og skattelettelser for 10 mia. kr. i to år

	År 1		År 2	
	Off. Invest.	Skat	Off. Invest.	Skat
Beskæftigelse (1.000 pers)	10,4	2,4	14,0	6,3
BNP (pct.)	0,5	0,2	0,6	0,4

Kilde: AE på baggrund af ADAM.

Det skyldes, at offentlige bygge- og anlægsinvesteringer er en langt mere direkte indsprøjtning i det økonomiske kredsløb end skattelettelser. Skattelettelser skal først ind over husholdningsbudgettet, hvor det vurderes, hvorvidt pengene skal gå til forbrug eller opsparing. I krisetider er der en øget opsparingstilbøjelighed blandt private forbrugere, hvorfor en stor del af skattelettelsen risikerer at gå til opsparing og pengene derved ikke kommer ud i det økonomiske kredsløb.

Som analyser dokumenterer, er der samtidig en klar tendens til, at forbrugskvoterne er faldende med indkomsten. De rigeste danskere vil altså pumpe en relativt mindre del af deres skattelettelse tilbage i samfundet i form af øget forbrug, end de fattigste vil.

På denne baggrund fremstår regeringens økonomiske politik og håndtering af den økonomiske krise både uhensigtsmæssig og utilsvarende. Frem for at sammensætte en ambitiøs vækstpakke med fokus på offentlige investeringer, hvis indvirkning på den økonomiske aktivitet er sikre, har man valgt en strategi, hvor skattelettelser til de rigeste skal sætte gang i dansk økonomi. Skattelettelserne som med sikkerhed øger uligheden i Danmark, men hvis økonomiske effekter i forhold til at sætte gang i hjulene i Danmark er meget usikre.

Bilag 1. Beregningsforudsætninger

Beregningerne er foretaget på lovmodelldata fra 2006 fremskrevet til 2009-niveau. Alle beregninger er foretaget på personniveau. De enkelte elementer i skattepakken er angivet i tabel B1.

Tabel 3. Gennemsnitlig skattelettelse pr. person, deciler

	Samlet provenu, ØR maj 2009	Indgår i AE's beregninger Mia. kr.
1. Lavere top- og mellemskat mv.	10,1	10,4
2. Lavere bundskat mv.	13,7	13,3
3. Grøn check	4,6	4,6
4. Pensionstillæg	0,9	1,0
Skattelettelser i alt	29,3	29,3
5. Pensioner	0,3	0,3
6. Multimedieskat mv.	1,2	1,2
7. Grønne afgifter inkl. sundhed	6,6	4,5
8. Erhvervsliv udover grønne afgifter	2,3	0,0
9. CO2 kvoter mv.	0,1	0,0
10. Skatteligning	1,2	1,2
11. Nominelle beløbsgrænser	5,0	4,7
Finansiering i alt	16,6	11,9
Netto skattelettelse	12,7	17,3

Anm.: Provenuer ved omlægninger i indkomstskattesystemet er ikke helt ens i AEs og Finansministeriets beregninger. Det kan bl.a. skyldes frem-skrivningsmetoden. AEs beregninger er baseret på 2006-data.

Kilde: Finansministeriet Økonomisk Redegørelse, Maj 2009, Lovforslag L195-L207, Skatteministeriet og AE på baggrund af lovmodellens data-grundlag

1. Mellemskat fjernes, topskattegrænse hæves 36.000 kr., bundfradrag på positiv nettokapitalindkomst, skat på aktieindkomst nedsættes.
2. Bundskattesats sættes ned med 1,5 pct.point. Øget tilskud til friplads i daginstitutioner er af tekniske årsager ikke medtaget i AEs beregninger (0,2 mia. kr.)
3. Grøn check på 1.300 kr. til voksne og 300 kr. til børn, indkomstafhængig.
4. Øget pensionstillæg
5. Loft over ratepensioner (0,9 mia. kr.) og udligningsskat på pensionsudbetalinger (0,2 mia. kr.)
6. Multimedieskat og medarbejderobligationer
7. Grønne afgifter inkl. sundhed. En del af disse afgifter er direkte pålagt husholdningerne og er derfor fordelt på disse. Fordelingen af energiafgifter mv. mellem erhverv og husholdninger er opgjort pba. lovforslag L207, Skatteministeriet. I beregninger er alle sundhedsafgifter pålagt husholdningerne.
8. Erhvervsliv. Er ikke medtaget i AEs beregninger
9. CO2-kvoter og andre reserverede indtægter er ikke medtaget i beregningerne.
10. Mindre skatteplanlægning
11. Nominel fastholdelse af beløbsgrænser.